

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

ab illis exigit & vrget tota Biblia, quorum auctori-
tati soli fidunt. nam multi libri notantur, qui in Bi-
blijs non sunt, sicut Paulus iubet Colof. vltim. lege-
re Epistolam suam ad Laodiceos. Sed illa nusquam
reperitur, item 2. Machab. vlt. allegatur liber sermo-
num dierum, & 2. Machab. 2. descriptiones Hiero-
commenta Neemiae prophetae. ibidem 5. libri Iasonis
Cyrenaei, item 2. Reg. 1. allegatur liber iustorum, & 3.
Reg. 4. fit mentio de descriptionibus bestiarum, arbor-
rum & herbarum, quas scripsit Salomon. item 2. Pa-
ralipom. liber Achiz Silonitis, & liber Nathan pro-
phetae &c. & Num. 21. allegatur liber bellorum Do-
mini. Hi libri omnes desiderantur, & tamen allegan-
tur. Vnde liquet non integra esse Biblia, & ideo inc-
ptum esse quod aduersarij dicunt, se nihil velle tene-
re aut credere nisi quod in Biblijs contineatur. Nos
verò Catholici credimus Ecclesiae, id est, patrib. no-
stris primoribus, dicente scriptura Deut. 31. Interro-
ga patres tuos, & dicent tibi: seniores tuos, & annun-
ciabunt tibi.

CAPVT XX.

ARGVMENTA.

1. *In quo debeat esse consensus maximè in Ec-
lesia.*
2. *Quòd dissimiles ritus ac caeremonia non pug-
nant cum Euangelio.*
3. *Quomodo caeremonia & traditiones seruiunt
ministerio verbi & administrationi Sacra-
mentorum.*

1.

V Oniam Apostolus dicit 4. Eph. Vnus
Dominus, vna fides, vnum Baptisma,
ideò solliciti esse debemus conseruat
vnitatē Spiritus in vinculo pacis: qua-
re consensus & concordia potissimū ef-
se debet

sedebet in doctrina Euangelij, & vsu ac dispensatio-
 ne Sacramentorum. Doctrina autem Euangelij hæc
 est, q̄ propter Christum gratis pronunciamur iusti,
 & quòd propter illum accipimus remissionem pec-
 catorum & vitam æternam. Rom. 3. gratis iustificati.
 Actor. 10. & 15. Ioan. 3. Hæc inquam doctrina vnani-
 mi consensu per omnes Ecclesias debet pronuncari,
 ubi non debet esse dissimilitudo: hæc enim remissio
 peccatorum, vita æterna, exaudito precum, donan-
 tur propter Christum & non propter alia: cò quòd
 Christus ea meruit sua morte omnibus credentibus,
 quæ nullus hominum potuit sibi mereri, quia bene-
 ficium Christi est, & essentialia præmium omnibus æ-
 quale credentibus, est hæreditas communis, quæ da-
 tur omnibus filijs Dei &c. Igitur qui credunt & filij
 Dei sunt per fidem, Ioan. 1. ex æquo participant hæc
 beneficia Christi, id est, remissionem peccatorum &
 vitam æternam. Opera verò nostra accidentale respi-
 ciunt præmium, quod Deus ex gratia propter Chri-
 stum promittit. 1. Cor. 3. Vnusquisq; mercedem acci-
 piet secundum laborem suum. Matt. 5. Merces vestra
 copiosa est in cœlis. Ioan. 14. In domo patris mei mul-
 te sunt mansiones, &c. Hic in accidentali præmio
 sunt gradus præmiorum, sicut operum fuerunt gra-
 dus: & ad hoc præmium referuntur humana opera,
 religiones, vota, delectus ciborum, disciplina corpo-
 ris, ieiunium, oratio, cæremoniæ, & id genus alia, hæc
 non merentur capitale bonū, id est, beneficium Chri-
 sti, sed fides: hoc iam gratis in Baptismo accepit, sed
 accidentale præmium ex Christi gratia & misericor-
 dia, nihil ex debito, Luc 17. nos serui inutiles sumus.
 Rom. 8. Non sunt condignæ passionis huius tempo-
 ris ad futuram gloriam: debet igitur cōsensus esse in
 tali doctrina Euangelij per omnes Ecclesias. Deindè
 & vsus Sacramentorum, scilicet in Baptismo, Eucha-
 ristia, pœnitentia, habent suam promissionem, & ex-
 p̄ esse

pressè notantur in scriptura. Sic Ordo, id est, ministerium verbi, habet suam promissionem & mandatum, Matthæi 28 Marc. ultimo. Ezechiel. tertio. Sic confirmatio per Euangelium habet promissionem, Matthæi 24. qui perseuerauerit in fide vsque ad finem, &cæt. Sic vinctio Marc 6. & Iac 5. Sic matrimonium Hebr 13 Debet igitur & hic esse consensus in administratione sacramentorum. Nam fides per sacramenta & verbum Dei circa sacramentum vel elementum certificatur de acceptione gratiæ & voluntate Dei erga nos, sicut contractus confirmatur sigillo &cæt. Igitur in doctrina verbi & administratione Sacramentorum debet esse vniformitas, & non dissimilitudo: maximè enim Ecclesiam ædificat & iuuat iste consensus: est autem perniciosissimum conscientijs, dissimilitudinem habere in doctrina & vsu sacramentorum.

2. Secundò, in Ecclesia post doctrinam Euangelij & vsum Sacramentorum, sunt ritus, traditiones & cæremoniæ, ieiunia, feriæ, &cæt. & illa non sunt ipsa iustitia. Roma. 14. Regnum Dei non est cibus & potus, sed iustitia, pax & gaudium in Spiritu sancto: ideo non est ibi ad eò necessaria vnitas & similitudo traditionum in Ecclesia, quemadmodum est in doctrina & vsu sacramentorum: in fide oportet omnes vnum esse in Christo, Ephesio. quarto. Vna fides, vnum baptisma. Non pugnant ergo cum Euangelio diuersi & dissimiles ritus, quia fides tenet verbum Euangelij & Christum, quibus homo coram Deo pronunciatur iustus. Itaque diuersitas traditionum ac dissimilitudo cæremontiarum non adimit iustificationem, nec tribuit vnitas vel similitudo: fides enim in Christum antecedit, ac habet potissima Quare non debent rixari aut mutuo se condemnare Christiani propter dissimilitudinem rituum, cæremontiarum, &cæt. Sicut olim contigit, cum pontificet

Ro.

Romani excommunicârunt orientales in Græcia, eò quòd alio tempore celebrabant pascha, & abolebant imagines in templis, & utebantur in Missa pane fermentato, & hoc genus alia vsurpabant, sicut hodiè aduersarij calumniantur sal, herbas, aquam benedictam, vexilla, cereos &c. non sunt tamen condignæ causæ de quibus rixemur inter nos Christiani. Quare piè statuit Nicenum concilium, vt quælibet Ecclesia suos veteres mores retineret, nec de ritibus inter se rixentur. & Ambrosius matri Augustini respondit, vt Romæ obseruaret mores Romanos, cum illis ieiunando sabbatho, & Mediolani cū illis more illorum ieiunaret: Et quia nullus Catholicorum habet in istis rebus ac ritibus opinionem iustitiæ, quare tam iniuste condemnantur? Si liberum est obseruare traditiones, nec dissimilitudo traditionum contraria est Euangelio, ad quid ita cauillantur? Et quanuis illa dissimilitudo nihil facit ad iustitiam, nec illi derogat, vnitas tamen maximè habet apud imperitos vtilitatē: maximè enim conciliat & vnitatem retinet similitudo traditionū. Quantum igitur fieri potest, illi similitudini est studendum propter tranquillitatem & pacem Ecclesiæ, propter charitatem & obedientiam & reuerentiam superiorum: idè violatores & cōtemptores similitudinis nihil efficiunt aliud, nisi vt nouitatē inducant, & populum reddant attonitū & ancipitem. Paulus nō volebat in æternum manducare carnes, ne frater offendatur &c. qui tamen sciebat non fuisse peccatū manducare carnes, sed simpliciorum ac infirmorum habenda est ratio.

Tertiò, traditiones & ritus in Ecclesia sunt quasi serui, ad maiestatem faciendam verbo Dei, Sacramētis, ac rebus diuinis. Sic ad decorem & honestatem verbi sunt dies, tempora & loca. Sic in administratione Sacramentorū sunt vestimenta, apparatus ceremoniarum,

30

moniarum, cantus, preces, &c. non superiores, sed fetui: non nucleus, sed testa, qua continetur nucleus; sicut enim venter continet, nutrit ac fouet foetum, ac tandem parturit: sic ordinationes & ritus quauis ipsi non sint pietas, sunt tamen vincula, quæ adiungunt nos sacris, & retinent quousque; parturimur Christo. Si reijcias testam, vbi manebit nucleus? vel quando perueniet ad maturitatem? habemus enim non solum Spiritum, sed etiam corpus, quod trahitur & nutritur ritibus externis, Spiritus autem intus exartatur fide in Christum. Et quoniam licentia seditiosa parit infinita scandala, sectas & factiones: deinde, quod natura hominum carere non potest cæremonijs & ritibus, summo studio amplecti & venerari debemus cæremonias Ecclesiæ: profunt & maximè, si vniformes sint ad disciplinam & tranquillitatem. Saltem maneat finis politicus, & detrahatur illis opinio iustitiæ ac salutis: & sic placebunt Deo, & suis præmissis ac fructibus non carebunt, quatenus iuuant & subserviunt cultui Ecclesiastico, &c.

CAPVT XXI.

ARGVMENTA.

1. *Quàm perniciosum sit dubitare de gratia Dei erga nos.*
2. *Vnde reddamur certi de gratia & amore Dei erga nos.*
3. *Quomodo illa lucta siue dubitatio naturaliter inheret mentibus hominum.*

1.

PO Stulus inquit Rom. 10. ex propheta Ioële: Omnis qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit. Sed quomodo inuocabunt, in quem non crediderunt? quasi dicat, de quo dubitant, an sint in gratia,